

Zunanja politika Čehoslovaške

Nasledstvene države bivše podonavske monarhije so bile v svoji zunanji politiki vezane na zapadne velesile. Posebno Francija si je lastila in si deloma še lasti pravico do nekakšnega dobrohotnega pokroviteljstva nad slovanskimi nasledstvenimi državami. Ker velja Francija kot druga velesila v krogu velikega sporazuma, zato je mogla, če je le hotela, izdatno podpirati svoje vzhodne prijatelje pri zelenih mizah raznih konferenc.

Slovanske nasledstvene države so imele od Francije dragoceno pomoč zlasti ob odločilnih prilikah. Tako je mogla Čehoslovaška obdržati stare meje češkega kraljevstva in je torej zmagovala zgodovinsko, zemljepisno in gospodarsko načelo nad narodopisnim. Istotako je mogla Poljska vključiti v svoje kraljevstvo skoraj vse Poljake, poleg tega je dobila izhod na morje kljub nemškemu značaju Gdanskega.

Če je Francija pri tem zasledovala egoistične smotre, je to postranskega pomena. V prvih časih se je torej praska in varšavska zunanja politika odločala v Parizu.

Med vsemi nasledstvenimi državami se je izkazala Čehoslovaška kot najbolj solidna. To je razumljivo, ker je ta država bogata in zelo razvita v industriji. Gospodarska konsolidacija pa je podlaga vsake državnosti. Zato so mogli češki državniški pridobiti svoji državi velik ugled na zunanji.

Zopet pa je neizpodbitna resnica, da ima Čehoslovaška med vsemi nasledstvenimi državami najnesrečnejšo zemljepisno lego. Obdana je od treh strani od Nemcev in Madžarov, ki vidijo v tej slovanski državi svoj bodoči plen. Zatorej je umetno, da mora Čehoslovaška iskati zaveznikov in prijateljev že zaradi svoje zemljepisne lege. Zato je tudi politika Čehoslovaške od samega začetka pacifistična. Sicer so Čehi skoraj popolnoma dosegli svoj narodni ideal, zakaj v češki državi so združeni skoraj vsi Čehi in Slovaki, ki žive kompaktno naseljeni.

Takoj početka so imeli Čehi največ simpatij na Francoskem in reči se mora, da je Francija ob času sklepanja mirovnih pogodb podprla s svojo težko in veljavno besedo stremljenje čeških rodoljubov, ki so ustvarili sedanjo češko državo. Ni čuda torej, če so Čehi hodili v burnih povojnih letih skupno s Francozi in po svojih skromnih močeh vračali Franciji dobroto.

Zunanji svet se je navadil gledati v Pragi le eksponenta francoske kontinentalne politike. Tudi potem, ko se je ustanovila mala antanta, se ni v tem razmerju nič izpremenilo. Nasprotno, Francija je imela v malem sporazumu še močnejšo predstražo na vzhodu. Sicer pa je bil mali sporazum ustanovljen z namenom uničiti sanje poraženih imperialistov ob Donavi in Tisi, vendar pa vemo, da so se avstrijski Nemci že tedaj smatrali kot sestaven del nemške države, ki jih bo nekoč sprejela v svoje okrilje, in tedaj se bo zgodilo, kar so danes le sanje. Agitacija za priključitev Avstrije k Nemčiji se je baš v zadnjem času zopet ojačila in prej ali slej pride do združitve, o tem ni dvoma. V interesu nasledstvenih držav pa je, da se ta združitve kolikor mogoče zavleče, vsaj do tedaj, da bodo te države vsestransko urejene in utrjene.

V kratkih povojnih letih smo videli, kaj je vse Francija počela, da za stalno oslabi politično in vojaško silo Nemčije. Vsa njena zunanja politika se je izčrpavala v tem najvišjem smotru. Ali je mogla Čehoslovaška kaj drugega želeli in delati, kakor hoditi s politiko Francije? Zatorej je napadno, če bi sklepali, da je bila Čehoslovaška le eksponent francoske politike. Resnica je ta, da je skupnost interesov, da je skupni sovražnik tvoril tisto vez, ki je zunanjo politiko Češke držala v smernicah francoske.

Politični prestiž Francije po vojni temelji na njenih zmagah v vojni in v njenem orožju. Francija je izšla iz vojne politično silna, zato je mogla voditi svojo lastno zunanjo politiko. Ta politika je precej različna od predvojne. Najprej opazimo, da se je Francija postavila proti Rusiji, nekdanji zaveznici in praktični politični vprašanji. To se je videlo pri določevanju mej ruskih obrobni držav in Poljske. V Nemčiji je Francija videla svojega najnevarnejšega in nespravljivega sovražnika. In končno se je Angleška začela upirati francoskemu nadvladju na celini, nastalo je nasprotje, ki še vedno traja. Tako je prišla Francija s svojo politiko v nekakšen "splendid isolation", če izrazemo slovanske nasledstvene države.

Ta boj proti trem velikim frontam ob kritičnem gospodarskem razvoju pa je tudi za tako silo, kot je Francija, preveč. Če k vsemu temu dodamo še maroško vojno, potem se ne smemo čuditi, če prevladuje v Parizu mnenje, da je treba politični voz obrniti.

In tako je prišlo do pogajanj za garancijski pakt. Garancijski pakt je nekakšen mejnik dosedanje francoske politike. Zaradi stališča Anglije se ni vzhodnim zaveznikom posrečilo dosegati recipročnosti med zapadno in vzhodno ureditvijo potom drugega garancijskega pakta.

Tako se je Francija v tem vprašanju ločila od svojih vzhodnih prijateljev ter skuša doseči direkten sporazum z nemškimi sosedom, ne oziroma na položaj Poljske in Čehoslovaške.

In zdaj je prišla nova poteza čehoslovaške zunanje politike. Velik del češkega časopisja je povzdignil svoj glas zaradi nove francoske politike. Zlasti so se čuli glasovi, naj Čehoslovaška išče in najde zaveznika v Rusiji. To zavezništvo bi odgovarjalo narodnim, političnim in gospodarskim težnjam čehoslovaške republike, ki

bi se namah odreda francoskega jerobstva. Po vsej Češki je zavel duh veselostvanstva, bila je to nekaka demonstracija proti Franciji, še več pa proti Angliji, ki se noče vezati z nobenim paktom na vzhodu.

V tem kritičnem položaju je češki zunanji minister napravil mojštrsko potezo na šahovnici mednarodne politike. Predložil je nemški vladi, naj bi se pričela pogajanja za češko-nemški garancijski pakt.

Nemški državniki v Berlinu ne morejo preko tega predloga. Zakaj če je Čehoslovaški potreben tak sporazum, ga tudi Nemčija potrebuje. Sicer pa je med Nemčijo in Češko veliko prej mogoč sporazum kakor med Nemčijo in Poljsko, zakaj o zemlja Čehoslovaške republike niso bila nikoli last nemške države.

Rekli smo že, da utegne direkten sporazum med Češko in Nemčijo koristiti tudi Nemcem. Vsekakor morajo Nemci zavzeti neke določene smernice v svoji zunanji politiki. V svetovni vojni so stali osamljeni proti vsemu svetu zaradi svojih vojnih metod, še več pa zaradi svojega ošabnega imperializma, ki je bil pretirano samogolten in naperjen proti vsem. Ali naj nadaljuje tudi povojna Nemčija v tej smeri? V prvih povojnih letih se je zdelo, da se Nemčija ni izneverila tisti politiki. Nemčija je igrala vlogo kljubovalnega tepenega otroka proti vsem. Sele v zadnjem času so se nemški državniški začeli spametovati. Nekaj morajo Nemci žrtvovati, t. j. odrediti se morajo aspiracijam po tujem ozemlju, četudi prebivajo tam nemške manjšine.

Fašizem hoče biti radikalen v reformah

O fašistovskih nameranih reformah se v zadnjem času mnogo piše. Bilo je tudi polemik med fašistovskimi listi samimi, kakšen bo obseg teh reform. Do sedaj se zdi, da je gotovo le toliko, da je odbor osemnajstih Solonov, kakor imenujejo večake, ki naj izdelajo načrt za preureditev države v fašistovskem smislu, svoje delo v glavnem dokončal in da bodo izdelani načrti predloženi velikemu fašistovskemu svetu, ki se sestane po Mussolinijevem povratku z vojaških vaj, katerim prisostvuje. Te dni pa so se pojavile vesti, da se več na reform odloži na nedoločen čas. Toda te vesti so se izkazale za neresnične. Po zadnjih izjavah predstavnikov fašizma se bodo izvedle vse reforme in z najdoslednejšo radikalnostjo, tako da bi prišel do praktične udeležitve skoraj ves program fašistovske revolucije.

Najzanimivejša med vsemi reformami bo brez dvoma ona, ki se nanaša na priznanje delavskih sindikatov, s katerim priznanjem je tesno združeno tudi vprašanje sindikalnega zastopstva. Med fašisti samimi so mnenja razdeljena. Eni so zato, da naj se sindikalizem vplete v poslansko zbornico, drugi pa — in med njimi tudi Farinacci — stoji na stališču, da se mora senat spopadati na tak način, da bi se pretvoril v zbornico izločeno tehničnega značaja. Večina senatorskih mest bi se potem zasedla potom volitev in le neznatna manjšina bi dobila senatorstvo s kr. imenovanjem.

Pravno priznanje sindikatov pa bi imelo dalekosežne posledice tudi za vse delavsko gibanje kot tako. Zveza fašistovskih sindikatov stoji na stališču, da naj bo sindikalna uredba taka, da se sindikati nekoliko podzavajo, tako da bi dobili fašistovski sindikati pravi monopol nad vsem delavskim gibanjem. Tako uredba bi seveda pomenila smrten udarec za splošno delavsko zvezo in za vse druge sindikalne organizacije, ki do sedaj, se več ali manj uspešno temeljejo na tem polju s fašizmom.

Vse kaže, da hoče fašizem na vsak način dobiti nad vsem delavskim gibanjem odločilen vpliv.

Farinacci odklanja dvoje iz političnih razlogov

Radi nekega članka, ki ga je objavil Farinacci v listu "Cremona Nuova" te dni, je zahteval bivši konsal fašistovske milice Engo Galbiati od pos. Farinaccija častno zadostitev. Na sestnku zastopnikov obeh strank so izjavili zastopniki pos. Farinaccija, da odklanjajo poziv, češ da je Farinacci glavni tajnik fašistovske stranke. Galbiati-jevi zastopniki so potem predlagali, naj se zadeva poveri posebnemu častnemu sodišču, toda tudi ta predlog je bil odklonjen z isto motivacijo. Ker ni prišlo do sporazuma, je bil sestavljen zapisnik, v katerem sta si Galbiati-jeva zastopnika pridržala pravico imenovati enostransko častno rasodišče.

Izločljivost obveznic v avstro-ogorskih kraljevih začasno ustavljena

Uradni list "Gazzetta Ufficiale" je objavil odlok, ki določa, da so do nove odredbe odločene tožbe za izvršitev obvez, ki so nastale na nekaterikoli način pred 10. aprila 1919. med fizičnimi ali juridičnimi osebami, trgovskimi družbami in javno-pravnimi bitji na italijanskem ozemlju na eni in na ozemlju Poljske, Jugoslavije in Rumunije na drugi strani. Ustavili se imajo tudi tožbe, ki so že v toku. Dovoljene pa so tožbe za ugotovitev terjatve in pa one, ki jih predvidevajo veljavne mednarodne pogodbe.

Za zboljšanje plač duhovnikom

Udruženje italijanskih duhovnikov je objavilo te dni po listih obvestilo, da je bil predsednik udruženja duhovniških društev v Italiji mons. Orlandi v raznih ministrstvih, pri predsedniku komisije za preuredbo cerkvene zakonodaje in pri predsedniku komisije za upravo cerkvenega premoženja, katerim je predložil zahtevo, da se prizna duhovniški pravice, za katere se že tako dolgo poteguje. Podminister Mattei - Gentili je zagotovil, da se bodo zvišali prejemki tudi onim dušnim pastirjem, katerih duhovnjaki šteje manj kot 200 duš, a na drugi strani da se bo zboljšal gnotni položaj vseh župniških namestnikov, ki v resnici živijo v slabih gnotnih razmerah.

— **NAŠ NOVI PODLISTEK.** V torek začnemo objavljati naš novi podlistek "Čuden slučaj gospoda Jocelyna Thewa", veleznanimi detektivski roman E. Philips Oppenheim-a. Dejanje se vrši ob času zadnje vojne v Ameriki in na Angliškem. Opozorjamo že danes naše čitatelje na ta roman, da nihče ne zamudi začetka. Predv je prekrbel naš sotrudnik g. France Magajna.

Nekje se morajo odrediti svojim zaveznim smotrom, sicer ne dobe nič. Zdi se, da so pripravljene na vse, za vselej odrediti Alzacije in Lorene. Čemu ne bi isto napravili glede čeških Nemcev?

Manj bojevitosti politika Nemčije utegne ublažiti nasprotstva med Čehi in Nemci v čehoslovaški republiki. Manjšinsko vprašanje se bo mogoče rešiti na takšen način, da bodo češki Nemci zadovoljni. In tedaj ko bodo češki Nemci sami izjavili, da soglašajo z manjšinsko politiko svoje vlade, so se s tem odrekli irredentističnim aspiracijam. Kulturni razvoj čeških Nemcev je potem popolnoma zajamčen, v gospodarskem opiru pa bi si itak ne smeli želeli priti pod Nemčijo.

Tako zamore Nemčija pri bodočih pogajanjih s praško vlado mnogo doseči za svoje soplemenjake v Čehoslovaški, ki so do danes neprestano v ostru opoziciji proti vladi in državi. In če bi se na Češkem posrečilo rešiti manjšinsko vprašanje na zgoraj omenjeni način, tedaj bi mogla Češka postati druga Švica glede sožitja različnih narodov. In tak dober vzgled bi rodil tudi druge ugodne posledice.

Vsekakor je krenila češka politika svojo samostojno pot. Polagoma se pričinja nasledstvene države otrepati jerobstva tujih velesil. V tem se kaže nov znak življenjske sile slovanskih držav, ki so nastale na razvalinah Avstro-Ogrske. Morda nam že bližnji dnevi dokažejo, da je ta nova poteza dr. Beneša posrečena in odgovarja koristim čehoslovaške republike.

DNEVNE VESTI

Začetek rednega pouka na Slov. zasebni šoli v Trstu

Podpisani javljam obitelji otrok, ki so se vpisali v Slovensko zasebno šolo v Trstu, da se, z dovoljenjem kr. šolskih oblastnih, začne redni pouk v četrtek, 1. oktobra t. l. ob 8. uri zjutraj.

ANDREJ ČOK, voditelj.

— **SRBSKA ŠOLA.** Z jutrišnjim dnem začne redni pouk.

— **Prihod kardinala Maffija.** Včeraj zjutraj je prišel v Trst kardinal Maffi, ki bo danes vodil svečanosti poveljstva stoletnice pokopališča pri Sv. Ani. Na postaji so cerkvenega kneza sprejeli škof mons. Fogar s kanonikom monsignorjem Slavcem in monsignorjem Mandićem, prefekt Moroni, general Vaccari, mestni župan sen. Pilacco, gen. Pugliese, predsednik prizivnega sodišča Margara in drugi civilni in vojaški dostojanstveniki. Kardinal Maffija je ob vzhodu v škofijo čakala častna vojaška straža.

Danes ob 10. uri bo kardinal Maffi bral na pokopališču pontifikalno mašo, med katero se bo pela svečana maša Amataccija in "Liberia" od Cagliera. Med mašo bo kardinal imel govor. Občinstvo se opozarja, da naj sledi potni znamenjem, ki bodo iz ozirov reda postavljena po pokopališču.

— **VPISOVANJE V BARKOVJANSKI oddelek šole "Glasbene Matice"** se bo vršilo v torek, 29. t. m. ob 16. do 18. ure v tamošnjem Narodnem domu.

— **Uprava "Gospodarskega vestnika"** v Gorici Via S. Giovanni 6-1 je razposlala te dni terjatve za zadnjim naročnikom iz Trsta in okolice. Opozorjamo, da se naročnika lahko plača tudi pri Tržaški kmetijski družbi v Trstu Via Torre bianca št. 19.

Iz urada Pol. dr. "Edinost" v Trstu

ZASTANKI VOJNIH POKOJNIN

V nerednih slučajih, mnogo vojnih upokojencev reklamira neplačana pokojninska nakazila za ostale mesece in celo leta. Da se prizade izognemo nepotrebnim brigam v tem oziru, prinašamo odredbo št. 59, kr. odloka 12. julija 1923, št. 1491, ki se glasi: "Kdor pusti, da preteče eno leto od časa upravnih in zdravniških ugotovitev obojnih, ran ali bolezni, kateri je povod invalidnosti, glasom členov 54. in 55. zgubi pravico do pokojnine ali nakazila, če ni v stanu doprinesiti stvarnega opravičila. Nakazila začnejo s prvim dnem sledečega meseca na predhodno tozadevno prošnjo."

Pri slučajih (povz.) ali izgube, rečeni termini stopijo v veljavo z dnem vpisa smrti v register civilnega stanja ali z dnem naznanitve občini, kjer je vojak imel svoje zadnje bivališče, da je izgubljen, ali z dnem, ko bi morala teči pokojnina, razen slučajev nastetih v zadnjih dveh odstavkih člena 58. in razen slučajev o katerem govori 4. odstavek člena 38.

Za mladoletne in alaboumne ti termini ostanejo vseč, dokler traja njih juridična nezmožnost.

— **Jož Paulič — Črnki:** Vaš rekurz naslovlan na računski dvor glede odbite vojne pokojnine se nahaja že od 3. junija t. l. pri generalnem državnem pravništvu. Smo pospešili.

Orodne tajništvo.

— **M. D. "Grad" — Bane — Konkonec.** Na sestanku v četrtek, dne 17. t. m. sta se M. D. "Višava" — Konkonec in M. D. "Gaj" — Bane, združili v enotno mladinsko društvo pod imenom "Grad" — Bane — Konkonec. — Pripr. odbor.

SPORT

SPORTNO UDRUŽENJE

(Uradno poročilo)

Planarna seja z dne 25. 9. 1925.

Novi naslov: Vse dopise treba naslovljati na g. Mirka Pavlovič, Trieste via Lucio Papiriano 6.

Prvenstvene nogometne tekme: Pričnejo dne 18. oktobra t. l., zadnji rok za vpisovanje društev in za udeležitev igralcev poteče 10. oktobra t. l. ob 20. uri nepreklicno.

Prvenstvene tekme za hazeno in lahko atletiko: Prenesene do prihodnje spomladi.

Prvenstvene tekme za kolektarstvo: Se bodo vršile koncem oktobra t. l.

Nova članica: Sprejme se kot nova članica Trgovski sportni krožek "Merkur".

Izpopolnitev OSV: Ker je g. Vitez Milan

odklonil odbornisko mesto, se kooptira g. Ljubo Kravos.

Zdravstveni članic: M. D. "Gaj" Bane in M. D. "Višava" Konkonec pod novim imenom M. D. "Grad" Bane-Konkonec.

Seja OSV: Se bodo od sedaj naprej vršile vsak četrtek ob 20.30.

T. V. L. A.: Kot nov član je kooptiran g. Milko Luin.

Komiteti za naslednje tekme: Adria-Zarja: Stok Viktor, Magdalena-Zarja II.: Kras Vlado, Prosveta-Obzor: Kras Vlado.

Seja TVH: Se bo vršila v četrtek 3. ure pred sejo OSV v istih prostorih.

Izločanje sodniških izkaznic: Izdale so se sledeče izkaznice: za nogomet: Plesničar Boris, Sancin Drago, Smerdel Drago, Pregarc Joško, Guštin Bogomir, Suman Slavko, Kras Vlado; za hazeno: Kravos Ljubo, Zerjal Drago, Kras Vlado, Pavlovič Mirko.

Opozorilo članicam: Ker se začnejo 15. oktobra prvenstvene tekme za nogomet, so vsa včlanjena društva naprosena, da plačajo vstopnino, letni prispevek in tako za posamezne igralce tekom prihodnjega tedna, in sicer na naslov tajnika po pošti. Članice, ki ne bodo v popolnem redu z blagajništvom in tajništvom S. U., se ne bodo mogle na noben način udeleževati tekem.

Savez Sodnikov (Uradno poročilo)

Ker je g. Plesničar Boris, predsednik OSV, odstopil od predsedništva SS, je bil na njegovo mesto izvoljen g. Drago Sancin.

Določitev sodnikov: Adria-Zarja: Plesničar Boris, Magdalena-Zarja II.: Kras Vlado, Prosveta-Obzor: Kras Vlado.

Vodstvo SS.

— **S. K. Val — Barkovlje.** Na trstenkem igrišču nastopi danes ob 4. uri I. četa "Vala" proti I. četi C. S. "Stella". Ob 2.30 nastopijo rezerve "Vala" proti rezervam "C. S. Roiano".

— **I. N. D. M. I. "Sparta"** (Škedenj). Tekma se danes ne vrši. Toliko na znanje sodniku g. Kraševcu.

Iz tržaškega življenja

— **Zlikovci napad na blaginjo.** — Boren plen. Petek je — kdor tega se ne ve — dan zlikovcev. Sicer tudi druge dni ne držijo rok križem, toda ta den je pri njih posebno v čisti, ker je posvečen vrtnju blagin. Svedrovič namreč dobro vedo, da so blaginje v petkih več ali manj dobro založene s cenvkom, ker morajo trgovci v sobotah izplačevati delavcem plače. Zato že od nekdaj, če le morejo, pridno izkoriščajo to okolščino. Očitno so jo hoteli izrabiti tudi neznani mojstri tihega svedra, ki so se predprekotalo v vtihotaplju v skladišču firme Müller, ki se nahaja v hangarju št. 2 v prosti ulici V. E. III. Njihov obisk je seveda veljal blaginjo, katere so se lotili s tihim svedrom in "prastičnim parkirjem".

"Operacija" je morala biti precej naporna, ker je imela blaginja močan jeklen oklep, vendar je zlikovcem popolnoma uspela. Uspeh pa jim je prinesel grenko razočaranje: v blaginji so našli le 560 lir v gotovini, pač premajhno plačilo za trudopolno delo.

Tatvina je bila odkrita včeraj zjutraj in prijavljena orožnikom. O zlikovcih zaenkrat ni ne duha ne sluha.

— **Dve nesreči pri delu.** V tovarni strojev "Stabilimento Tecnico Triestino" pri Sv. Andreju se je včeraj predpolodne pripetila huda nesreča. Ko so delavci razdirali zidarski odprti tezek tram in padel 27-letnemu podajcu Viktorju Delmestre, stanujočemu v ulici Maiolica št. 9, na glavo. Siromak je zadobil veliko rano na glavi ter si pretrpel možgane. Na lice mesta poklicani zdravnik resilne postaje ga je dal po prvi pomoči prepeljati v mestno bolnišnico. Njegovo stanje je nevarno.

Pri delu na novi cesti med Griljanom in Tržičem je 32-letni podajec Salvatore Viques, stanujoč v Sv. Križu št. 92, včeraj predpolodne prišel po nesreči z desno nogo pod kolo vagončka, naloženega z izkopanim materialom. Zadobil je precej hude poškodbe, radi katerih se bo moral zdraviti kakda dva tedna v mestni bolnišnici, kamor so ga prepeljali.

— **Dva obupna skoka v morje.** Na tragičen način je hotela rešiti uganko življenja 65-letna Marija Preissel, stanujoča v ulici Madonna del Mare št. 15. Brez vsake opore na stara leta, zapuščena v bedi in pomanjkanju je starka iz Avduce v morje. Toda njen žalostni naklep se ji ni posrečil kajti nekateri mornarji so jo v zadnjem hipu, ko se je že nezavestno potapljala, rešili iz hladnega objema smrti ter jo položili v neki avto, s katerim je bila prepeljana v mestno bolnišnico. Stanje nesrečne starice je precej resno, a vendar ji bodo zdravniški najbrž ohranili revno življenje.

— **V hladnem objemu valov se je hotela iznebiti svojih križev in nadlog tudi 18-letna šivilja Gina Bucalini, dama iz Vidma.** Sinoci okoli 21. ure je s tem namenom skočila v morje pri Cedažu v Barkovljah. Ker voda na tistem mestu ni globoka, so deklico brez posebne napora rešili nekateri ribiči. Samomorilna kandidatka je bila prepeljana s avtomobilom resilne postaje v mestno bolnišnico, kjer si sedaj v gorki postelji preganja posledice hladne kopehi. Bucalinijeva je prišla v naše mesto pred tremi dnevi in je stanovala v hotelu "Treviso". Najbrž jo je prignala sem kakšna nesreča na ljubezenska zadeva, o kateri pa noče deklica ničesar povedati.

— **Pod kočjo.** Ko je 16-letna Fiorenza Svedich, stanujoča v ulici P. P. Verzerio št. 228, včeraj popoldne hotela preko ulice Settefontane, jo je podrla javna kočija, ki jo je vodil 37-letni Ivan Varbuecher, stanujoč v ulici Bosco št. 37. Pri nezgodi je deklica zadobila razne poškodbe na desni nogi, ozdravljive v 3 tednih. Dobila je prvo pomoč v mestni bolnišnici.

— **Iz škribne.** Te dni se poroči tajnik društva "Naš dom" v Skrbini eden najboljših in izkušenih tajnikov, kar jih ima Z. P. D. v Gorici. V mesecu maju tega leta je prevzel posle društvenega doma. Na mah je društvo postalo največje, kar jih ima Z. P. D. Dne 7. avgusta na pogrebu ponesrečenega Antona Loze se nam je razodel vprico velike množice z lepim govorom ob odprtem grobu. Poslušala ga je velika množica. Vsi časopisi so prinesli njegov govor.

Vsi člani in članice društva želimo svoemu tajniku vse najboljše v njegovem novem stanju. — Društveniki.

Iz tržaške pokrajine

— **Iz Škribne.** Te dni se poroči tajnik društva "Naš dom" v Skrbini eden najboljših in izkušenih tajnikov, kar jih ima Z. P. D. v Gorici. V mesecu maju tega leta je prevzel posle društvenega doma. Na mah je društvo postalo največje, kar jih ima Z. P. D. Dne 7. avgusta na pogrebu ponesrečenega Antona Loze se nam je razodel vprico velike množice z lepim govorom ob odprtem grobu. Poslušala ga je velika množica. Vsi časopisi so prinesli njegov govor.

Vsi člani in članice društva želimo svoemu tajniku vse najboljše v njegovem novem stanju. — Društveniki.

— **Iz Sempolaja.** (Poštna razmera). Ni dolgo od tega, ko je "Edinost" objavila kratek dopis iz naše občine, tičoč se poštne razmere. Mislilim pa, da ne bo odveč, ako se zopet oglasi o tej stvari.

Pred dvema letoma smo bili še tako srečni da smo imeli, če že ne poštarja, pa vsaj poštarico, in sicer neko že priletelo žensko, ki je vestno opravljala svoj posel. Pa tudi te ugodnosti nismo dolgo časa uživali, kajti nekakega lepega dne je bila poštarica odstavljena. Kot nadomestilo nam je vozila potem korijera vsake večer pošto ter jo puščala v gostilni Gruden, kamor si jo je hotel iskat vsak posameznik. Tu smo imeli tudi nabiralnik in včasih si dobili tudi še kako znamko, pa ne vedno. In tudi vse to smo po preteku enega leta izgubili. Korijera nam ni več vozila pošto, izgubil je nabiralnik in tudi znamk ne dobijo od takrat več v Sempolaju. Če hočeš komu kaj pisati, moraš najmanj na postajo v Nabrezino, da kupiš znamke, oziroma da predaš dopis na pošto.

Odkar je nehala korijera voziti pošto, ostanejo vsi dopisi na poštnem uradu v Nabrezini magari cel teden ali pa tudi več. Pa tudi nuditi priporočeni dopisi ostajajo na poštnem uradu toliko časa, dokler pride slučajno (ja oni, komur so namenjeni. Druge navadne dopise pa daje uradnica na pošti vsakemu, če le vprša. Tako se večkrat zgodi, da vzame kakšna ženska pošto tudi za celo vas in če se ji ravno ne zljubi je predati naslovencem, je obdrži doma kolikor časa pač sama hoče. Na ta način zastajajo pisma dvakrat. Večkrat pa se tudi zgodi, da pisma sploh ne pridejo naslovljencu v roke. — Radi tega je skrajni čas, da ukrene županstvo svoje potrebno, da bomo spet redno dobivali svojo pošto na dom, za kar mu bomo iz srca hvaležni. Pričakujemo torej.

— **(Tatvina).** Preteklo soboto so neznani zlikovci okradli družino Svetlič. Gospodinja je šla okrog petih popoldne nekam z doma ter pustila samo hčerko v hiši s posebnim naročilom, naj pazi in varuje, da ne pride v hišo kak nepričakovan gost. Ko je bila mati enkrat z doma, je punca lepo zaklenila hišo ter odšla na njivo brat fige. Med tem časom so prefrigani tatje udrlj skozi okno, ki drži zadaj na vrt, v hišo in pebrali vse kar so dobili pod roko. Vzeli so mnogo perila in obleke, eno uro, nekaj zlatenice in 30 lir. Ko so končali svoje delo, so neopaženo izginili s plenom neznanom kam. — Ljudje, bodite vendar previdni in ne puščajte samih domov, kajti dandanes kar mrgoli takih umazancev, ki samo čakajo ugodne prilike za svoje nečedno delo.

— **(Tatvina).** Predprekotalo sob. so neznani zlikovci okradli družino Svetlič. Gospodinja je šla okrog petih popoldne nekam z doma ter pustila samo hčerko v hiši s posebnim naročilom, naj pazi in varuje, da ne pride v hišo kak nepričakovan gost. Ko je bila mati enkrat z doma, je punca lepo zaklenila hišo ter odšla na njivo brat fige. Med tem časom so prefrigani tatje udrlj skozi okno, ki drži zadaj na vrt, v hišo in pebrali vse kar so dobili pod roko. Vzeli so mnogo perila in obleke, eno uro, nekaj zlatenice in 30 lir. Ko so končali svoje delo, so neopaženo izginili s plenom neznanom kam. — Ljudje, bodite vendar previdni in ne puščajte samih domov, kajti dandanes kar mrgoli takih umazancev, ki samo čakajo ugodne prilike za svoje nečedno delo.

— **(Tatvina).** Predprekotalo sob.

ruska vlada lahko dovolila svobodo političnega naziranja. Ta ji ne bi nikakor škodovala; saj noben politik druge struje, ki kritizira sedanjo vlado, ne bi mogel trenutno več storiti za socialno osvoboditev ruskih mas, kakor so stori- rili sovjeti. Svoboda političnega naziranja je torej v Rusiji odpravljena. V gospodarskem oziru pa se sme danes v Rusiji, kar je bilo pred leti stopnjevanje, vse kritizirati in te gospodarske svobode se poslužujejo ruski državljani v največji meri.

Nadalje pripoveduje Tonn, da so ruski delavci sprejemali nemško delegacijo zelo svečano, ponekod tudi z zvonjenjem zvonov. V nekem vrsto je zaslišala delegacija celo vrsto delavcev glede gnojnega položaja. Tako nam je pri tej priliki izjavil neki delavec: «Delati moramo več kot 8 ur dnevno in kljub temu dobivamo le 18 rubljev». Zasljevanju so prisostvovali tudi sovjetski uslužbenci in so se skušali vmešavati v razgovor. Imenovani delavec jih je zavrnil: «Da, vi sovjetski nastavljeni živite prav dobro s 150 rublji. A kaj naj počenjamo mi s svojo malenkostno plačo?»

Nemška delavska delegacija se je sestala v Moskvi z osrednjim svetom strokovnih organizacij in njegovim predsednikom Tomskijem. S poslednjim je razpravljala glede nesorazmernih plač izučenih in neizučenih delavcev. Tomski ji je odgovoril: «Znano vam je, da nimamo v Rusiji dovolj rokodelcev. Raditega moramo z visokimi plačami, ki so jih deležni kvalificirani delavci, vzpodbujati mladino, da se priuči različnim strokam. Šele socialistična družba bo omogočila zenačenje plač izučenih in neizučenih delavcev. Do tega pa je še dolga pot.»

Gospodarstvo.

Naprava petijota ali domače pijače.

Petijot je prijetna domača pijača, katere nas pri težkem delu krepi in nam gasi žejo. Petijot se dela iz vode, sladkorja in tropin in ni tako močan, kakor vino. V sedanjih časih, ko si ne moremo vsakdo privoščiti vina in ko so delavske moči drage, je treba skrbeti, da stroške čim bolj znižamo. Za delavca in družino je petijot pri težkem delu koristnejši od vina. Seveda mora biti tudi petijot dobro pripravljen, ker drugače se rad pokvari.

Za napravo petijota vzamemo tropine do brega in zdravega, pečljene grozdja. Tropine črne grozdja so boljše kakor bele grozdja. Čim manj so tropine sprešane, tem boljše bo petijot. Tropine ne smejo nikoli stati na zraku, ker rade porjavijo in dobijo grdo barvo. Takoj ko odočimo iz kadi stisnjeni most, nalijemo na tropine sladke vode, ki jo napravimo tako-le:

Na vsak hektoliter vode vzamemo 8—10 kg sladkorja. Sladkor raztopimo v vroči vodi, nakar pustimo raztopino, da se nekoliko ohladi. Potem pa jo še mlečno nalijemo, da je v kadi pravilna kiselna toplota in sicer 18 do 20° Celzija, da prične takoj vreti. Kipenje se mora hitro izvršiti. Najbolje da se za kipenje petijota poslužujemo takih kadi kakor za kipe- nje črne t. j. takih, ki imajo na sredi pre- luknato dno, katero brani, da ne more trop med vrenjem priti na vrh.

Tekočino pustimo vreti toliko časa na tropi- nah, da sladkor pokopi t. j. 4—5 dni. Nato jo odočimo, tropine sprešamo in spravimo petijot v sod. Sod je treba napolniti do vrha in na lahko zamašiti.

Tako pustimo petijot približno do konca decembra, ko je čas pretakanja. Takrat nalije- mo petijot na drože, ki ostanejo na dnu sode, ali pa jih pomešamo v petijot. Vinske drože dajo petijotu kislejši in bolj vinski okus. Drože v petijotu premešamo in ko so se usedle, kak mesec dni pozneje pretočimo tudi petijot v snažen in zažveplan sod. Petijot mora ostati čez poletje v hladni kleti, drugače se pokvari. Dober petijot mora imeti vsaj 6% alkohola.

R. C.

Medzvezniški dolgi

Belgija je pred par meseci otvorila le- tošnje romanje medzvezniških dolžnikov v Washington. Sedaj je podvzela slično pot Francija, za njo pride Italija in njej bo sledila kakor se sedaj sliši, tudi Romunija. Mogoče, da pojde čez vodo še kateri drugi dolžnik.

Prihod francoskega finančnega ministra Caillauxa v Washington pomenja novo in zaključno fazo pri regulaciji medzvezni- skih dolgov. Caillaux je dodeljen cel stab najboljših finančnikov, ki so izbrani iz vseh francoskih političnih strank. Ta izbira ima na sebi tipičen znak Painlevéjeve pomir- jevalne politike v Franciji. Toda to še ne zadostuje, kajti od Caillauxove spretnosti je odvisno današnje reguliranje medzvez- niških dolgov, ker je to vprašanje tesno spojeno tudi z reparacijskim, čeravno no- čejo o tem Amerikanci prav ničesar slišati.

Kakor večina medzvezniških držav je tudi Francoska krila svoje vojne izdatke potom najemanja političnih in trgovskih posojil. Medtem ko je dobila do pred vstopa Am. zdr. držav v vojno tam le čisto trgovske kredite, ji je dajala Anglija še od početka vojne oboje. Francija pa si ni samo izposojevala, ampak je tudi posojala. Tako je na pr. posojala med vojno svojim zaveznikom Rusiji, Srbiji in Belgiji veliko več nego je sama prejela od Anglije. Ko pa je Amerika stopila na strani zaveznikov v vojno je njen kongres takoj odobril Angliji in Franciji 3 milijarde dolarjev vojnih kre- ditov. Pozneje je kongres povišal to vsoto na 10 milijard dolarjev. Razen tega pa je prodala Amerika Angliji in Franciji vojni material, ki se je nahajal na francoskih tleh za skupno vsoto 600 milijonov do- larjev.

Francija, ki je po sklenjenem miru raču- nala, da ji bodo njene dolžnice odplačevale svoje trgovske dolgeve je takoj pričela po- ravnavati vsaj trgovske kredite, ki jih je prejela od Amerike in Anglije. Tako je pla- čala Ameriki na glavnici in obrestih okrog 400 milijonov dolarjev, Anglija pa 100 mi- lijonov šterlingov. Odprto pa je pri tem ostalo reguliranje političnih dolgov, katerih ni bilo mogoče takoj regulirati. Glavni vzrok temu je tvorilo reparacijsko vpraša- nje in pa povojne zmede različne narave v večini držav. Medtem pa so se vedno bolj gromadile obresti, ki so jih kar pripisovali h glavnici. Francija dolguje danes Angliji okrog 57, Ameriki pa 73 milijard papirnatih frankov, skupno okrog 130 milijard. Fran-

cija pa ima tirjati od Rusije, Belgije, Srbije, Grške in drugih držav okrog 42 milijard papirnatih frankov.

Po vojni je prevladovalo vsesplošno mi- sljenje, da bo Amerika, ki se je tekom vojne na gospodar. polju zelo visoko dvignila, črtala svojih zaveznikom posojila, ki jih jim je dala v dosegu skupnega cilja. To pa se ni zgodilo in tozadevni italijanski predlog na mirovni konferenci je ameriška delega- cija kratkoma odbila. Sledilo je nato 3-letno uganjanje, kateremu je napravil ame- riški kongres leta 1922 predčasni konec. Sklenil je imenovati komisijo, ki naj se z državami-dolžnicami o vprašanju odplačila dolgov direktno pogaja. Sklep ameriškega kongresa je zadal Franciji hud udarec. Od- poslan je bil v Ameriko g. Parmentier, toda njegova misija je uspela le v toliko, da je namreč dokazal stvarno nemogočnost pla- čanja dolgov, ker je Francija tedaj obnav- ljala svoje porušene kraje in ker ni dobi- vala od Nemčije nikakih plačil. Amerikan- ci so tedaj velikodušno odgodili regulacijo tega vprašanja. Parmentier pa ni mogel doseči prav nobene redukcije glavnice ali obresti, kar je pravzaprav bila njegova glavna naloga.

Anglija pa je že tedaj pustila svoje za- veznike na cedilu. Baldwin si je stavil za cilj rešiti vprašanje angleških dolgov na- pram Ameriki, dvigniti funt šterling na zlato pariteto in zavzeti zopet trgovsko- finančno prvenstvo, ki ga je uživala An- glija pred vojno. In rešil je prvo vpra- nje, ker sporazum Baldwin-Mellon predvi- da izplačilo v 62 obrokih z 3½% obre- stini.

Baldwin-Mellonov sporazum je bil z- a Francijo hud in značilen udarec. Takoj je bilo vsem jasno, da je padlo črtanje me- dzaveznih dolgov v vodo in iluzorno je postalo tudi naziranje Francozov, da bodo odplačevali svoje dolgeve le na podlagi prejemkov izvirajočih iz reparacij. Ameri- ka, ki ni podpisala versailleskega miru, ni hotela o tem francoskem naziranju že prej nič slišati. Vse drugačno stališče je zavzela pri tem Anglija. Po skoro dveletnih hudih praskah je prišlo decembra lanskega leta do znane Churchillove deklaracije glasom katere zahteva Anglija od svojih zavezni- kov in od Nemčije le vsoto, katero dolguje Ameriki; v glavnem pa bodo morali priti zavezniki s svojimi denarnicami na dan le v tem slučaju, ako bi nemške anuitete ne zadostovale.

Angleški dolg napram Ameriki znaša okrog 170 milijonov dolarjev. Anglija dobi- va iz reparacij, ki morajo po Dawesovem načrtu znašati 625 milijonov dolarjev 22 odstotkov t. j. 137 in pol milijonov dolar- jev. Ostaja torej razlika 33 milijonov do- larjev, ki bi jih morali plačevati zavezniki (Francija, Italija, Srbija, Rusija i. dr.) An- gliji, ako bo le Nemčija sproti zadostovala svojim obvezam. Po tem načrtu bi Fran- cija sama morala plačati okrog 10 in pol mi- liard papirnatih frankov.

To je stanje glavnih medzaveznih dol- gov ob Caillauxovem prihodu v Wa- shington.

DAROV

Ob priliki odhodnice prijatelja N. N. nabrali prijatelji L. 30.— za «Solsko društvo».

Dr. Pedgornik v Gorici pošilja kot «honorar za ugodno zaključeno zadevo č. g. A. L. 100.— «Solskemu društvu» in L. 100.— «Dijaški Ma- tici». Denar hrani upravnistvo.

MALI OGLASI

POSTREZNICO iščem od 2 do 5. Viale XX settembre 68/IV levo 1380

DRUŽINA želi dobiti na hrano mladeniče ali gospodične. Via Udine 57/III, desno. 1381

PRVA SOLA za krojenje, šivanje, vezenje, iz- delovanje klobukov in cvetlic odpre z dnem 3. oktobra redne in hitre tečaje. Ravateljica Tiny Donda — Klampferer. Via Lava- tolo 5. 1382

TRGOVINA z mešanim blagom eventuelno tudi hišica se proda takoj. Mesečni izkupi- ček 10.000 L. Naslov pove goriska uprava. 1372

SREČO, preteklost in prihodnost življenja po- ve kiromant. Via Pietri 12 vrata 6. 1383

DA SE V NAJEM na polovico v koprskem okraju večje posestvo, obstoječe iz poslopij, vinogradov, njiv, travnikov z uporabo goz- dov. Informacije v pisarni Dr. Agneletta, Trst, via Imbriani 6/I. 1384

ZIMSKA suknja, moška, črna, srednja posla- va, se proda. Skedenj, Via Sanzini 456 pri- tičje, desno. 1385

POROČNA SOBA, rupeča, z velikimi ogledali, vzmeti, po nizki ceni. Corso Garibaldi 29 vrata 6. 1386

STROJNIK se išče za Lanzovo vročeparno lo- komobilu s pregreto paro. Reflektanti, ki so opravljali tudi električne motorje, imajo prednost. Plača po dogovoru. Ponudbe na: Parno žago Jos. Lavrenčič v Postojni. 1378

KOVASKI vajenci se sprejmejo. Mehanična delavnica Ravasini, Commerciale 5, dvori- šče 1379

CEVLJARSKEGA pomočnika, dobrega, za mešano delo, sprejemem. Zaslužek 120 do 140. Prosek št. 153. 1373

MOKA za prečišče po L. 1.10 se proda. Piazza tra i Rivi 2, pritličje, Rojan 1374

HISA z dobrodošlo trgovino in trafiko se pod ugodnimi pogoji proda ali da v našem raz- družinskih razmer. Pri hiši je vodnjak, ob- izidano dvorišče, pred hišo vrta, vinograd in njiva, vse ob glavni cesti. Pojasnila se dobijo v Gorjanskem pri Komnu št. 22. 1376

CEVLJARSKI učenec, že nekoliko izurjen, star 15 let, se odda boljšeju čevljarskemu mojstru. Pojasnila daje Ivana Rebec, Trnje, Sv. Peter na Krasu. 1375

DEKLICA za donajanje mleka na dom se išče. Mlekarna Cominotti Trst, Via Rossetti 8. 1377

POHIŠTVO! poročna soba mahagoni 1580. Druge: hrastove, orehove, belo lakirane. Popolne kuhinje belo lakirane in temne, ter razno drugo pohištvo. Ker sam izdelujem, ceneje prodajam. Ivan Miklus - Gorica, Viale XX Settembre 23. 1364

G. DOLLINAR, Trst, Via Ugo Polonio št. 5 (prej Via Bacchi) Telefon 27-81, uvoz- iz-voz. Velika zaloga papirja za javljanje, pi- salnega i. t. d. papirnatih vretic ter valčkov raznih velikosti lastnega izdelka. 51

BABICA, avtorizirana sprejema noseče. Govo- ri slovensko. Slavec, via Giulia 29. 64

BABICA, avtorizirana, diplomirana sprejema noseče. Adele Emerschitz-Sbaizero, Farneto 10 (podaljšana Gimnastica) lastna vila, tele- fon 26-64. 1277

TRGOVCH Knjigo «Zakon o obci carinski tarifi z uvoznimi in izvoznimi carinami za Jugoslavijo» dobite v knjigarni Štoka, via Milano št. 37. 1258

VINOJEJCI! Sprejmejo se prednaročbe za cepljene trte, katere so na ogled. Fortič Ivan, Preserje p. Komen. 1325

PRIZMATIČNE daljnogledne kupule Giusto Hirsch, optik, Via Mazzini 36. 1328

NA PRODAJ so tri zemljišča, pripravna za zidanje, na jako ugodnih legah, in sicer: eno v Kolonji, zraven glavne ceste, v obsegu 369 sežnjev; drugo v Rocolski ravnini, v ob- segu 687 sežnjev, in tretje na Vrdelci, v ob- segu 785 sežnjev. Naslov pri upravnistvu «Edinosti». 1331

NOGAVICE in druge potrebščine na stroj se izvršujejo po zmesnih cenah v Gorici, Via Morelli 6/II. 1338

BRIVSKI pomočnik in lasničar, prva moč, išče službe Marinič Ciril, Ajdovščina 1345

KRASNO ZAKROŽENO POSESTVO v bli- žini Maribora, povsem južno ležeče, z 22½ oravol zemlje, obstoječe iz: ¼ vinograda z izbranimi vini, ¼ sadonosnikov, ostalo njeve gozd in travniki, z gospodsko hišico, vselilev mogoča se proda pod ugodnimi pogoje ev- entuelno tudi z letošnjim vinskih pridelkom vred. Pojasnila daje oglasni zavod: Kovačič Maribor, Slomski trg 16. 1350

BABICA, diplomirana, sprejema noseče na dom. Via Madonna 10/II. 1351

ZAGAR za vodno žago se išče. Prednost ima- jo neozeleni. Ponudbe pod «Zagar» na upravnistvo. 1354

GOTOVA BODOČNOST. Trafika in trgovina v Gorici išče takoj nadomestnika radi sta- rosti. Informacije: Vetturini 17. 1365

MLEKARNE in mlekarice dobijo v poljubni količini dnevno sveže mleko po ugodnih ce- nah v Mlekarni Raffinaria št. 4. 1367

SLUŽKINJO, pošteno, večšo kuhinja, iščeta zaročenca. Via Giulia 84 Zannini 1369

ZELEZO, debelo 32 cent, kovine, vrv, cunjce, arhivni papir se kupuje. Sanità 16. 1370

DRUŽABNICA ali prodajalca se sprejme v trgovino mešanega blaga. Predpogoji: starejša moč in osebno sodelovanje. Ponudbe pod «Eksistencija 1000» na upravnistvo. 1344

VIPAJSKO vino, 11 hl 1 hl. refoška na prodaj v Gočah 37 p. Vipava. 1349

Naša zavarovalnica „UNION“
je največja svetovna zavarovalnica
Družinski kapital Fr. 20 Milijonov, zav. kapital v višini čez 70 Milijardov Fr.
Ustanovljena 1828.
Generalni zastopnik
AVGUST RAVNIK - GORICA
Via Barzellini št. 2, I. 43
— Zastopniki se še sprejemajo. —

OPOZORILO.

Podpisani zastopnik predlagajoče stranke opozarja, da se 6. oktobra t. l. ob 10 predp. pri tržaški preturi (soba 36) proda na prisilni dražbi poslopje (villa) pol. št. 861, vl. št. 849 k. o. Rocol, cenjeno na L. 68.285/85. Najmanjši ponudek znaša lir 34.143. Cenitev, dražbeni pogoji in drugi spisi se morejo pregledati v sodni pisarnici v uradnih urah. (674)
Dr. Josip Willan.

Od 28. septembra do 10. oktobra

odpretje novih dnevni in večerni tečajev

ANGLEŠČINE
Skupne in privatne lekcije
Brezplačne poskušnje

Pojasnila in vpisovanja 686
Ob delanikih od 8 do 22
Ob nedeljah in praznikih od 10-18

Zavod „Jackson-Royle“
Via Silvio Pellico 6. Tel. 40-65

NAZNANJAMO

da bodo zamogli naši odjemalci posluževati se v vseh dnevni urah, ker bomo z jutrišnjim dnem, 28. t. m. držali našo trgovino

odprto
nepretrgoma
od 9 ure do 19

ÖHLER

NAZNANJAMO

Istočasno, da imamo za vstopajočo sezijo bogato preskrbljene vse oddelke, z vsemi vrstami od najnavadnejše do najfinejše in opozarjamo posebno na našo bajno izbero

tu- in inozemskega
blaga.

Mala izbora je razstavljena v naših umetniško okrašenih oknih.

Velika skladišča

- POHIŠTVA -

dunajskega, navadnega in luksuznega v velikanski izberi in po konkur. cenah

Na debelo Na drobno

R. CAMPONOVO

Tel. 793 - Viale XX Settembre 33 TRST

KRONE po 2.15

plačuje

ALOJZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2
prvo nadstropje

Pazite na naslov! Pazite na naslov!

Odlikovana mlekarna

V. COMINOTTI

Trst, Via D. Rossetti 8 - Telef. 33-51

Izključna prodaja

Neposnetega mleka

Na debelo

Na drobno

Posebne cene preprodajalcem

SEMENA

detelje inkarnatke, jesenske repe, motovilca, spinače, radiča cukarina, kakor tudi vsa druga vrtna in travniška semena, prvovrstna zajamčena ter po ugodnih cenah, prodaja trvdka

SEVER & Co., Via Machiavelli 20

Kupujemo suhe gobe.

VUK JURIJ prej v Gorici, Via Rastello 32 naznanja c. odjemalcem, da bo odprl z jutrišnjim dnem v Via Riborgo šte. 23

trgovino obuvala (lastnega izdelka), klobukov, nogavic in kap po konkurenčnih cenah. Istočasno naznanja, da sprejema poprave obu- vala in naročila po meri. Prosi svoje sorojake, da obiščejo njegovo trgovino in pregledajo cene brez vsake obveznosti za nakup.

TRGOVSKO OBRTNA ZADRUGA v TRSTU

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom

VIA PIERLUIGI DA PALESTRINA 4, pritličje

Obreduje hranilne vloge, počeni s 1. januarjem 1925 po

4½

Večje vloge, vezane na odpoved, po dogovoru.

Davek na obresti plačuje zavod sam.

Trgovcem in obrtnikom otvarja tekoče čekovne račune.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v Dinarijih ter jih obreduje najugodnejše.

Daje posojila na menično poroštvo, zastavo vrednostnih papirjev, ali dragocenosti in knjižbe. Eskomptira trgovske efekte.

Uradne ure od 9-1 in od 3½-5½ pop.

Poštno-hran. račun št. 11/1327. Telefon 16-04.

TRZASKA KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU

Centrala: ulica Torre bianca 19, podružnica - ul. Raffaella št. 7, Telef. 44-39

ima v zalogi:

Semena: špinatne širokolistne po L. 6.50 kg, motovilca, jes. repe, radica, petršila, solate enjivje gladke in kodrate, čebulno seme, brozole zgodnje in pozne, cvetoči karfiol, vrzote, zelje zgodnji nizki grah, majaron, redkvice, ideče solatne pese, kolerebe, rukle in razna druga poljska in vrtna semena.

Detelje: inkarnatke ali rdeče detelje, lucerno in domačo ali triletno deteljo.

Trave: laško ljulko, francosko pahovko, travniško bilnico in mači rep.

Krme: orehove fropine zmlete po L. 1.60 q. olrobi, laneno seme.

Umetna gnojila: superfosfat in amonijev sulfat in kalijsol.

Kmetijske stroje: orala znamke Sack, slamoreznice po L. 520 in 580, kose Merkur, grablje lesene in železne, gnojine in senene vile, skarje za obrezovanje trt, vrtno žagice, šape okoličanske, kraške in istrske, ter razno drugo orodje.

Bisulini, zdravilo za na spolovilih obolelo živino.

Prah Caffaro, sredstvo za pokončevanje žitnega snetlaja.

Pučjo krmo: konoplje, luščen oves, ogorščico in svetliči (škajolo).

Med, Naravni cvetlični med na debelo in drobno itd.

Amerikansko lepivo Tree Sticks.

Pipce (čevče) za trgiranje grozja in za zeljavo.

Krušno moko itd.

Vinogradniške in kletarske potrebščine: kipele vehe, mošne tehlice, kit za sode, bitulit v pastijah, žvepl. amonijev fosfat, španska zemlja, umetne glivice itd.

Trž. kmet. družba v Trstu
ulica Torre bianca 19, Telef. 44-39.

Loterijske številke

izžrebane dne 26. septembra 1925.

Bari	10	42	59	45	3
Firenze	29	75	3	42	56
Milano	53	86	79	88	80
Napoli	89	35	20	79	51
Palermo	7	58	76	68	63
Roma	65	57	6	54	87
Torino	84	47	86	21	41
Venezia	88	75	72	37	73

V avtomobilu skozi puščavo

Te dni prihajajo iz Sirije vesti, da so Budunci napadli avtomobilski sprevod na poti iz Damaska v Bagdad. Ni naš namen, da bi tu govorili o napadu samem ali o njegovi zvezi s protievropejskim gibanjem v Siriji sploh. O je pisala "Edinost" pred dnevi v posebnem uvodniku. Pač pa hočemo opozoriti čitatelje na malenkost, ki so jo gotovo prezrili, ko so čitali o teh napadih na avtomobile. Med Damaskom in Bagdadom leži namreč obsežna Sirijsko-arabska puščava.

Moderna prometna sredstva se niso ustavila pred nobeno oviro. Avtomobil in aeroplan so premagali tudi le težko ali sploh nedostopne velike puščave.

Skozi arabsko puščavo gresta od leta 1923. dalje dve avtomobilski progi, ki vežeta Vzhod z Zapadom. Prva gre v glavnem po ozemlju, ki je pod francoskim vrhovnim oblastvom, in na tej progi so se vršili tudi omenjeni napadi. Proga gre od Damaska preko Palmira do Hita ob Evfratu, nato sledi rečnemu toku do Fudje, kjer prestopi reko in doseže končno Bagdad. Za prevoz te proge, ki je 940 kilometrov dolga, rabijo okroglo 24 ur.

Druga proga leži bolj južno in pelje skozi angleško ozemlje. Je nekoliko krajša (meri namreč 860 kilometrov) in se prevozi v samo 21 urah.

Prehod skozi arabsko puščavo ni docela nov. Že imena mest: Damask, Palmira, Bagdad spominjajo na staro karavansko pot. Čitateljem pa je bogastvo teh mest v prejšnjih časih znano vsaj iz pravljic "Tisoč in ena noč". Tod je šel namreč v starih časih ves promet med Indijo in Zapadom, posredovali pa so pri tem Arabci. Odkar pa je Vasco de Gama odkril l. 1497 morskot pot iz Evrope v Vzhodno Indijo, je pot po kopnem skozi Arabijo izgubila vsako vrednost. Le v pravljicah živi še veličina in bogastvo nekdanjih cvetočih mest ob karavanski poti.

V najnovejšem času pa, zlasti v povojni dobi, ko je postalo vprašanje hitrosti pri prevozu ljudi in blaga skrajno važno, pride tudi ta že docela opuščena in pozabljena pot zopet do veljave. Seveda ne igra več pri tem vlogo prevaževalna ladja puščave, kamela, temveč moderno prometno sredstvo, avtomobil. Kot važen faktor pri zopetnji uporabi te poti pride v poštev naravno tudi interes, ki ga ima Anglija na zvezi po kopnem z Vzhodno Indijo.

Avtomobilski promet skozi puščavo je danes že precej živahen. Tako je v avgustu l. 1924 prevoznik angleško progo nič manj nego 351 avtomobil in prepeljal nad 1500 potnikov. Seveda ni taka vožnja brez nevarnosti. Radi tega potuje vedno po več avtomobilov skupaj; ob krajnjih postajah pa čakajo vedno pomožni avtomobili in letala za slučaj nesreče ali napada.

Poleg avtomobilske zveze vzdržujejo tudi redno zračno zvezo. Zanimivo je, kako so olajšali letalno orientacijo po dolgi poti preko puščave. V peščini, tuda dovolj trdnih tleh, so z močnimi motornimi plugi zarezali široke brazde, ki so že na daleč vidne.

Ker je zveza po kopnem skozi Arabijo, kakor smo poudarjali, zelo važna, imajo Angličani načrt speljati železnico po nekdanji karavanski poti. Udeležitev tega načrta je naletela na odpor pri sovražnem razpoloženju domačega prebivalstva. Angličani so sicer računali s tem, da se bodo ta plemena med seboj pokolila in morda so tudi sami podpirali te plemenske prepire. V zadnjem času pa se je obrnilo vse sovražstvo proti zunanjemu sovražniku, toda kdo ve, ali ne bo to le v korist angleškemu narčtu.

Vzporedno z železnico pa nameravajo Angličani speljati čevl, po katerih bi spravljali gorilno olje iz Mezopotamije do Palestine, tako da bi z njim lahko zalagali vojne ladje, ne da bi te morale zapustiti Sredozemsko morje.

Neprimerno težje kakor Arabsko puščavo pa je bilo premagati Saharsko puščavo, predvsem radi tega, ker je neprimerno večja, poleg tega pa radi skrajno neugodnih tal. Po trdnih tleh Arabske puščave vozijo lahko navadni Fordovi vozovi v mehka peščena tla Saharske puščave pa se avtomobilska kolesa globoko udirajo. Tako je na pr. 25. decembra 1919. zapustilo zadnjo postajo vzhodno-alžirske železnice, Touggurt, 32 avtomobilov. Od teh pa jih je po težki vožnji doseglo l. februarja deset stopinj bolj južno ležečo točko Taman-rasset samo devet. Do izhodišča pa so z največjo težavo prispeli samo trije, in še ti šele 17. julija.

Pravi uspeh so dosegli šele tedaj, ko znana francoska tovarna avtomobilov Citroën opremila vozove s takozvanimi gosenicami (Chenille), ki stiskajo pesek in si tako same sproti ustvarjajo pot, po kateri lahko drsi avtomobil, kakor gosenica. Pet tako opremljenih vozov je 17. decembra 1922. zapustilo Touggurt in šlo brez posebnih težav mimo Taman-rassetja ter 7. januarja srečno doseglo Timbuktua ob Nigru. 10. februarja so že nastopili pot nazaj in 5. marca so vsi v popolnem redu dosegli izhodno postajo. Sahara je bila premagana. Vsled teh uspehov se je kmalu ustanovila posebna družba, Trans-africaine Citroën, ki vzdržuje avtomobilski promet po omenjeni progi. Po kratkem času pa je dobila konkurentinjo v drugi družbi, ki skrbi za promet med zadnjo postajo zapadno-alžirske železnice, Colomb-Béchar in reko Niger.

Niso se pa omeili pri teh uspehih. Šli so že ob Nigru navzdol in dosegli železniško progo, ki gre do Gvinejskega zaliva. Nadaljni in sicer do sedaj uspešni poizkusi gredo za tem, da bi našli proti vzhodu pot mimo Čadskega jezera do Sudana in Abesinije. Kakor Angležem v Arabiji, tako leži Francozom v Afriki na srcu železniška proga skozi Sahara. Toda ta bo morala gotovo še delj časa čakati na udeležitev. Najhuja ovira so ogromni stroški, ki bi jih zahtevala zgradba železnice in relativno majhna materialna korist, ki bi jo železnica prinašala.

L. C.

Borzna poročila.

DEVIZE:

Trst, 26. sept. Amsterdam od 989.— do 1000.—
Belgija od 166.50 do 168.50; Pariz 116.50 do 117.—
London od 119.65 do 119.90; New York od 24.55 do 24.75; Španija od 350.— do 360.—; Švica od 474.— do 479.—; Atene od 35.— do 35.50; Berlin od 580.— do 590.—; Bukarest od 11.75 do 12.50
Praga od 72.75 do 73.50; Ogrska od 0.033 do 0.0350; Dunaj od 340.— do 350.—; Zagreb od 43.60 do 43.90.

Zürich, 26. septembra. Italija 21.10; London 25.10.; Pariz 24.50; New-York —.—; Beograd 9.20.

VALUTE:

Trst, 26. sept. Avstrijske krone od 0.0335 do 0.0350; dinarji od 43.— do 43.70; dolarji od 24.50 do 24.70; novci po 20 frankov od 93.— do 97.—; funt sterling od 119.50 do 119.80.

Benezijske obveznice 68.40.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poročtvom
uradno v svoji lastni hiši
ulica Torrebiana 19, I. nadst.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru.

Sprejema „Dinarje“ na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru.

Davek od vlog plača zavezanec sam.

Daje posojila na knjižice, menice, zastave in osebne kredite. — Obrestna mera po dogovoru.

Na razpolago varnostne celice (safe)

Uradne ure za stranke od 8½ do 13

in od 16 do 18

Ob nedeljah je urad zaprt.

Štev. telef. 25 - 67.

Najstarejši slov. denarni zavod

ZOOBZRAVNIŠKI AMBULATORIJ

Trst, Vlna Sette fontane št. 6

od 9. do 12. ure in od 15. do 19. ure

Ljudske cene. 662 Ljudske cene.

MIRODILNICA

MARIO FERLIN

Sv. Marija Magdalena zgornja 2. diviz. št. 774

Prodaja in delo na drobno.

Barve, laži, copiti, šipe, željbi, cement, sadra, žveplo, modra galica itd. — Postrežba na dom.

Bogata izbira slikarskih vzorcev (šlampov)

Velika izbira cepilnih potrebščin

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

Pravimo Vam samo to:

Predno kupite

(48)

Pohištvo

oglejte si največjo izbero pri

M. STEINER

Via Geppia 15 in 17 Via Geppia 15 in 17

LUIGI GREGORICH

TRST - VIA GINNASTICA ŠT. 15.

Večja količina naravnega mleka se išče.

Ponudbe z navedbo količine in cene do 1. oktobra na upravništvu „Edinosti“ pod „Mleko“.

(685)

Röntgenološki zavod za zdavljenje in diagnostiko primarija

67

dr. A. de Fiori

v Gorici, Corso Vitt. Em. III. št. 14

Sprejema od 9-2 in od 2-4

Giusto Pacor - Trst

Via Cecilia de Rittmeyer 20

Manufakturno blago in drobnarije

Bombaževine — Perilo izdelano in na meter — Pletenine — Nogavice — Drobniarije.

Cene nizke. Postrežba točna.

ZALOGA ŠIVALNIH STROJEV

„F. R. MUNDLOS“

Pietro Cervellini

se je preselila

v Via Muratti 4 (prva ulica na levo iz ulice Chiozza

54

JAKOB BEVC

urarna in zlatarna

Trst, Campo S. Giacomo 9

Zlato kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah

Krone plačuje višje kot vsi drugi.

Zaloga raznovrstnih ur in zlatenine. (650)

ZOOBZRAVNIK

Dr L. MERMOLIA

specijalist

za zobne in ustne bolezni

sprejema

v Gorici na Travniku št. 5, II.

od 9-12 in od 3-5 (67)

Starodavna tovarna tehnic, urež in mer

Giuseppe Florenz & C.

z zalogo in delavnico za poprave

515

v Via Ant. Cuccia 6, telefon 13-64

naznanja svojim cenj. odjemalcem, da so se dopustilev se tehnične za trgovske potrebe sistema „Florenz“ k mirosodni poskušnji glasom metričnega pravilnika, ki je stopil v veljavo s 1. januarjem 1924, tudi v novih pokrajnah.

Popravila se izvršujejo točno in po zmer-nih cenah.

Kdor rabi

Pohištvo, šivalne stroje „Singer“

in druge potreb. za stanovanje

naj si ogleda zalogo pohištva

G. BREINER

Trstovo pri Bistrici in Opitlju

predno kupi kje drugje

649

Mlade prašiče

hitro rastoča angleške pasme Yorkshire

odda

Aleksander Mayer 675

Sv. Ivan, Via delle cave 1081.

JAKOB PERHAUC

velika zaloga vina, žganja in likerjev

ustanovljena leta 1898

Trst, Via S. T. Kldias 6, telefon 2-86

Vedno v zalogi in po cenah izven vsake konkurence: pristen istrski tropinovec, kraški brinjevec, kranjski slivovec.

Lastni izdelki: šumeča vina kot šampanjec, šumeci istrski refoš, Lacrima Cristi in druga.

Specialiteta: Jajči konjak in Crema marsala ter raznovrstni likerji in sirupi, kakor tudi PRISTNI MALINOVEC itd. (671)

Predno kaj nakupite, obiščite

Veliko skladišče pohištva

trrdka

ALESSANDRO LEVI MINZI

Via Rettori št. 1 - Via Malcanton št. 7-13

Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kosi pohištva

v veliki izbiri.

Tvrdba GIUSEPPE SPECHAR

TRST, Via S. Caterina št. 7 (Piazza Mazzini)

naznanja svojim odjemalcem, da je prejela veliko izbero tu- in inozemskega blaga za moške in ženske obleke. — Najlepše in zadnje novosti po konkurenčnih cenah.

Specialiteta angleškega in češkega blaga

Velika izbira Paletots, površnikov, dežnih plaščev, izdelanih oblik in telovnikov fantazija

Sprejemajo se naročila po mari

45

Ljubljanska posojilnica

registrirana zadruga z omejeno zavezo

Ljubljana, Mestni trg št. 6

Hranilne vloge na knjižice in tekoči račun

= obrestuje najugodnejše =

Posojila daje le proti popolni varnosti

na vknjižbo in proti dobremu poročtvu

(65)

Pohištvo

luksozno in navadno

TRST

Via Carducci št. 20

Telefon 42-33

Specijaliteta masivnih sob iz bukovega lesa, po zmer-nih cenah.

(69)

Gelosa Beniamino & Figli

TRST

Via Carducci št. 20

Telefon 42-33

Specijaliteta masivnih sob iz bukovega lesa, po zmer-nih cenah.

(69)

ŽIVNOSTENSKÁ BANKA

Srednja v Pragi Podružnica v Trstu Ustanovljena l. 1869

Lastna palača: Ulica Roma 7

Delniška glavnica Kč 200.000.000.— Rezerve Kč 172.000.000.—

PODRUŽNICE: Ml. Bolelav, Bratislava, Brno, Nemočský, Bred, Čekes, Budjovice, Hodoan, Hradec Kralov, Jilava, Karlov, Vary, Klatov, Kolín, Liberec, Košice, Mělník, Olomouc, Mor. Kámar, Rardubice, Pisek, Plzeň, Prostějov, Tabor, Teplice-Sanov, Trst, Usti ml., Dunaj, Spita, — AFIL-JACIE v Nerdki Avstriji, Jugoslaviji, na Poljskem in na Ogrskem.

BLAGOVNÍ ODDELEK SAFES

izvršuje vse bančne posle pod najboljšimi pogoji. - Izdaja nakaznice (vagnia) Banca d'Italia prosto provizije.

Brzojevi ŽIVNOSTENSKÁ - Trieste 60 TELEFONI: 1078, 1089, 2167, 4312

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Glavnica in rezerva Dinarijev 60.000.000.—

Telefon: 5-18, 22-98

PODRUŽNICA V TRSTU

CENTRALA V LJUBLJANI

Glavnica in rezerva Dinarijev 60.000.000.—

Telefon: 5-18, 22-98

Obrestuje vloge na vložnih knjižicah po 4 %, na tekočih računih po 4 ½ %

vezane vloge po dogovoru. - Prejema DINARJE na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo

Podružnice: GORICA, Brežice, Celje, Cernomelj, Kranj, Logatec, Maribor

Blagajna je odprta od 9½